

A tíz fejezetből álló munka a meteorok elméletét és megfigyelésük módszertanát tárgyalja. Bevezetésként a szerző áttekinti a meteorészlelések történetét: olvashatunk ókori és újkori eseményekről. Ezután a csillagászati és rádióasztani alapfogalmak ismertetése következik. A harmadik fejezetben tér rá a szerző a vizuális⁴ fotografikus technikákra, sorra véve a szabad szemmel, a forgótükörös(!), a teleszkopikus, kiskamerás-forgószeletores és Super-Schmidt kamerás módszereket. Ír a meteor-színképelemzésről is. Külön fejezet foglalkozik a rádiós technikákkal és berendezéseivel: a meteorradarrendszerekkel, a "meteor-járőr" radarral és a koherens-pulzus radarrendszerrel. E részben a sebességmérésekről és a radiáns meghatározásáról is szó esik.

Hogy mi ezeknek a megfigyeléseknek az eredménye, azt az ötödik fejezetből tudhatjuk meg. Az ismertetett módszerekkel a meteorok mennyiségét, fényességét, napi és éves eloszlását regisztráljuk, megkapjuk a meteorok tömegét, sebességét, a nyom adatait és a meteorszínképet. A hatodik fejezet eligazít, hogy ezen adatokból milyen következtetések vonhatók le. Meteorrajok és üstökösök kapcsolata, csillagközi meteoroidok kérdése, a meteoroidok pályájának eloszlása, a meteorok eredete a fejezet tárgya. Ezután a meteorjelenség fizikai és matematikai leírását adja a szerző. A nyolcadik fejezet is elméleti: rádióvisszhang-elmélet, a meteornyom fizikája. A forward scatter technikáé a tizedik fejezet, az utolsó pedig a meteorok egyéb hatásait foglalja össze: a jelenség rádióemissziója, földmágneses hatása, hozzájárulása az ionoszféra E-rétegének ionizációjához, kapcsolata az esőzésekkel, hatása az űrutazásokra, mesterséges meteorok. A függelék az atmoszféra adatait, állapotváltozásait tartalmazza a magasság függvényében.

A könyvet jól használhatja csillagász és amatőr. Kár, hogy kissé elavult, az 1960 óta kidolgozott észlelési módszereket már nem tárgyalja. Továbbá kár, hogy magyar nyelven nem hozzáférhető. Az MMTÉH Jeroen V. Wassenhove szívességéből jutott a könyv fénymásolatához. Az angolul tudó érdeklődőknek szívesen kölcsönözzük.

Posztobányi Kálmán

Meteor Channel - 3. szám

Angol nyelvű meteoros összefoglalónk egyetlen múlt évi számát a Nemzetközi Meteoros Találkozó idejére állítottuk össze, de nyomdai okokból csak később készült el. A 20 oldalas kiadvány felét az 1988-as Perseida-észleléssorozat feldolgozása foglalja el (amely a Meteorban több részben jelent meg). Farkas Ernő 1988. júl. 25/26-án fotózott, Úpszilon Pegasida-gyanús meteorfotójának ismertetését követően az 1985-ös csoportos észlelésekből meghatározott ZHR-korrekciós (személyek száma szerinti) tényezőt vettük vizsgálat alá. Ki látta? címmel néhány extra hosszúságú (55—129 s-os) rádiós meteorvisszhang időpontját adtuk közre vizuális "megfelelőjük" esetleges azonosítása érdekében. Ezt követi az 1988-as Geminida-maximum meglepetéseinek ismertetése Vicián Zoltán nyomrajzával és Fekete János rádiós diagramjával. A nyugat-európai rádiómeteoros amatőrök számára hasznos lehet az állandóan üzemelő Petőfi rádió URH-frekvenciái és az állomások földrajzi helyzete, majd egy összefoglaló következik az MMTÉH 1974—88 között készült meteorfotóiról. A Meteor Channelt az Ursidák 1988-as rádiós maximuma és a decemberi süllyadási MMTÉH-találkozó ismertetése zárja.